

Uudenkaupungin keskustan kehittäminen

Uudenkaupungin keskusta

Pitkäjäteistä place making -pohjaista kehittämistä

Uudessakaupungissa on tehty **pitkäjäteistä, osallistavaa ja tietoon perustuvaa** keskustan kehittämistä jo kolmekymmentä vuotta. Ensimmäiset rantaravintolat makasiinirantaan perustettiin vuonna 1988, eli 36 vuotta sitten.

Kaupunginlahden ranta on samalla kehittynyt parkki- ja varastoalueesta koko kaupungin keitaaksi. Osallistamista on tehty niin yleisöäänestyksin, työpajoin, kuntalaisaloitteiden pohjalta, kyselyin, kokeilemalla sekä mm. suunnittelukilpailujen avulla.

Place making =
paikkateot, paikan tekeminen,
paikkamuotoilu.

Monitieteellinen menetelmä, jonka tavoitteena on tehdä paikoista merkityksellisiä tiloja, jotka parantavat alueen laatua ja edistävät mm. sosiaalista vuorovaikutusta. Menetelmä korostaa käyttäjien ja sidosryhmien osallistumista suunnitteluprosessiin.

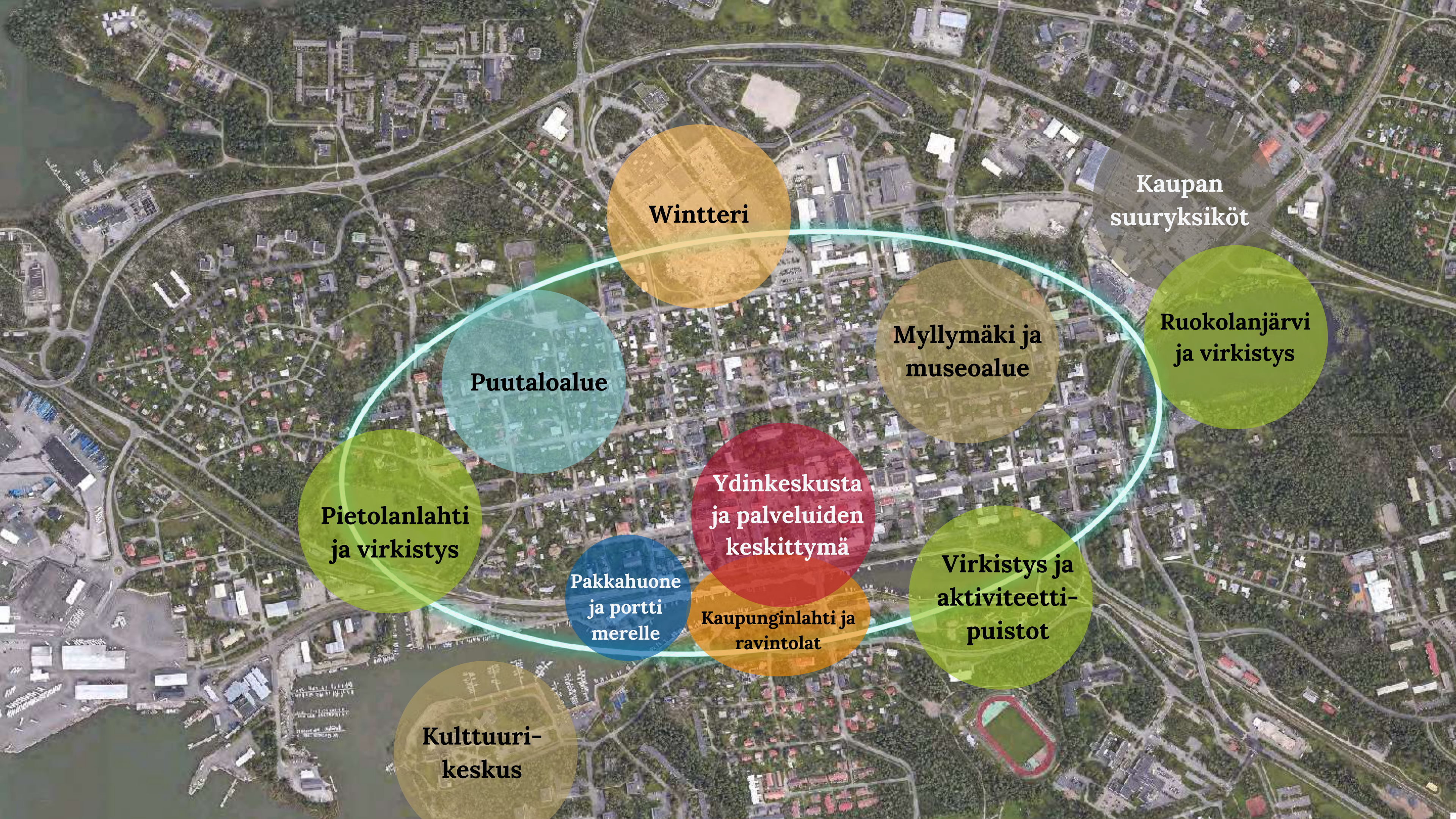
Keskustan merkitys

Käytännön arvo

- Paikka, jossa toiminnot sekoittuvat ja toiminnot vetävät toisiaan puoleensa
- Keskustat tarjoavat kulttuuria, elämyksiä, kauppaa, palveluita ja työtä sekä yrittämisen mahdollisuuksia
- Palvelut löytyvät lyhyiden etäisyyksien päästä toisistaan
- Paikka johon kokoonnutaan luontevasti
- Paikka, johon matkailijat ja uudet asukkaat useimmiten ensin saapuvat

Symbolinen arvo

- Käyntikortti
- Heijastelee kaupungin historiaa, kulttuuria ja identiteettiä
- Vaikuttaa vahvasti mielikuviin kaupungista
 - onko eloisa ja toimelias?
 - onko arvostettu, hyvin pidetty ja kaunis?
- Erilaiset ajatukset ja ideat kohtaavat
- Kaikkien tilaa ja kaikkien kaupunkia

Wintteri

**Kaupan
suuryksiköt**

Puutaloalue

**Myllymäki ja
museoalue**

**Ruokolanjärvi
ja virkistys**

**Pietolanlahti
ja virkistys**

**Ydinkeskusta
ja palveluiden
keskittymä**

**Pakkahuone
ja portti
merelle**

**Kaupunginlahti ja
ravintolat**

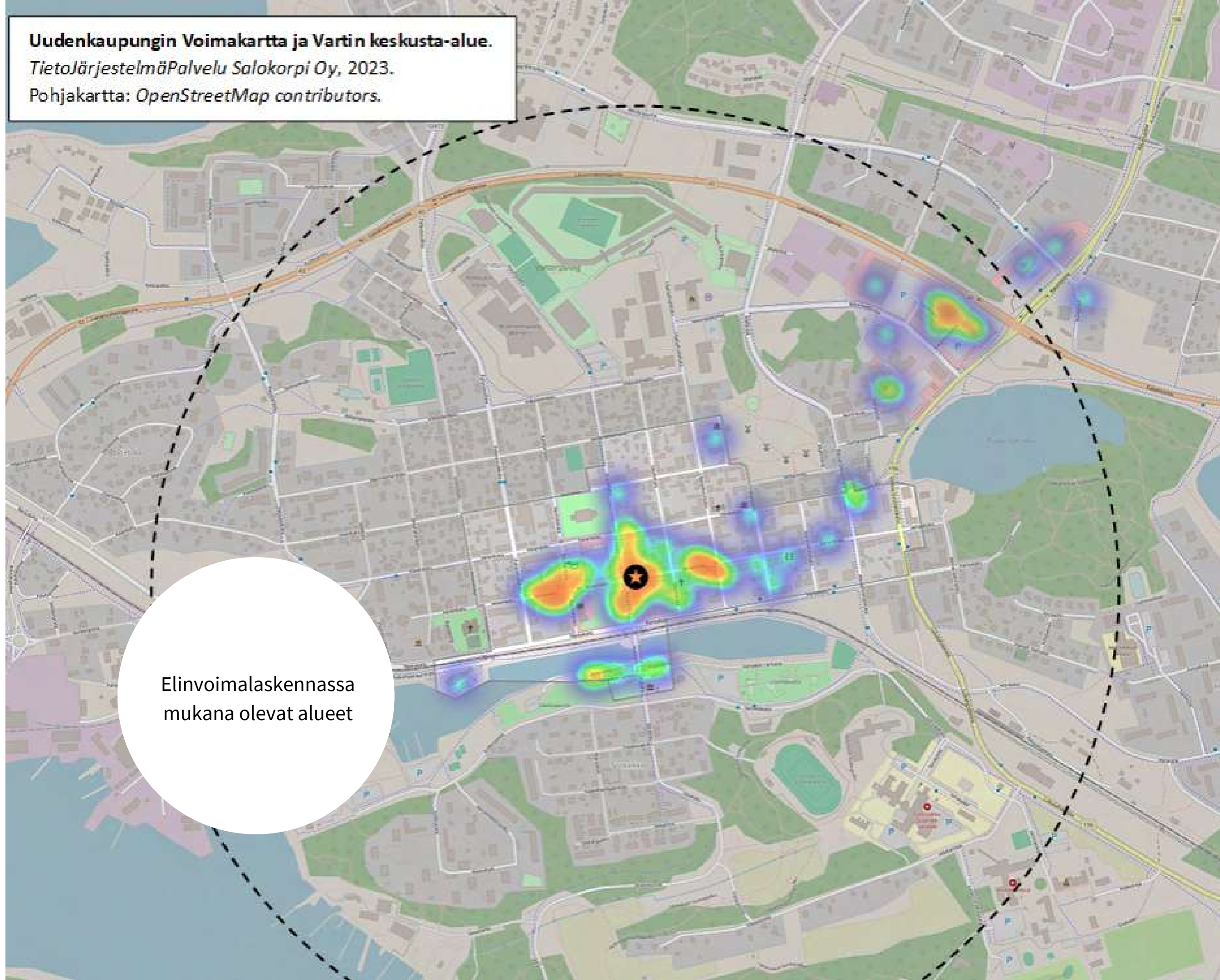
**Virkistys ja
aktiviteetti-
puistot**

**Kulttuuri-
keskus**

Uudenkaupungin Voimakartta ja Vartin keskusta-alue.

TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy, 2023.

Pohjakartta: OpenStreetMap contributors.

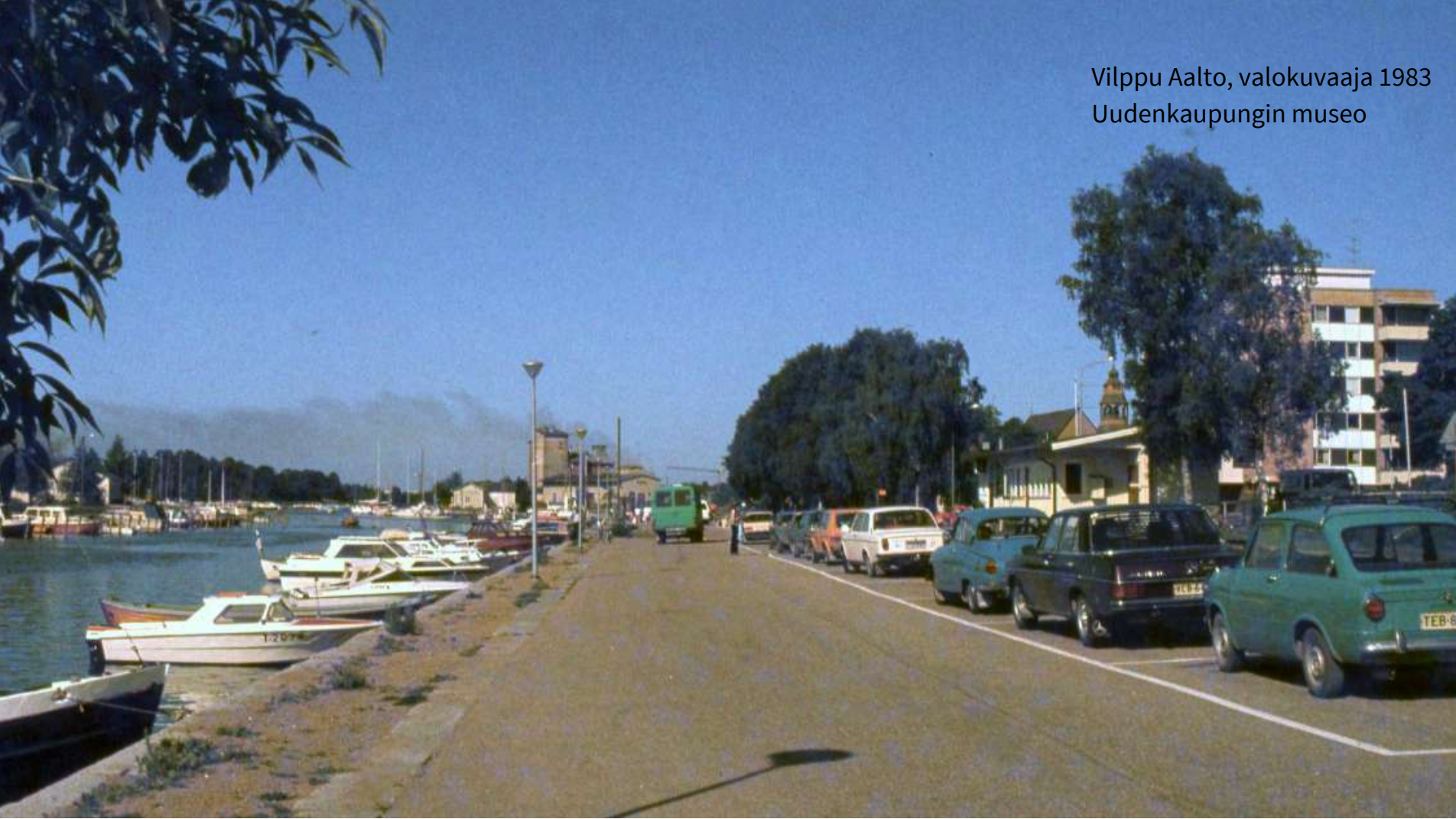

Elinvoimalaskennassa mukana olevat alueet

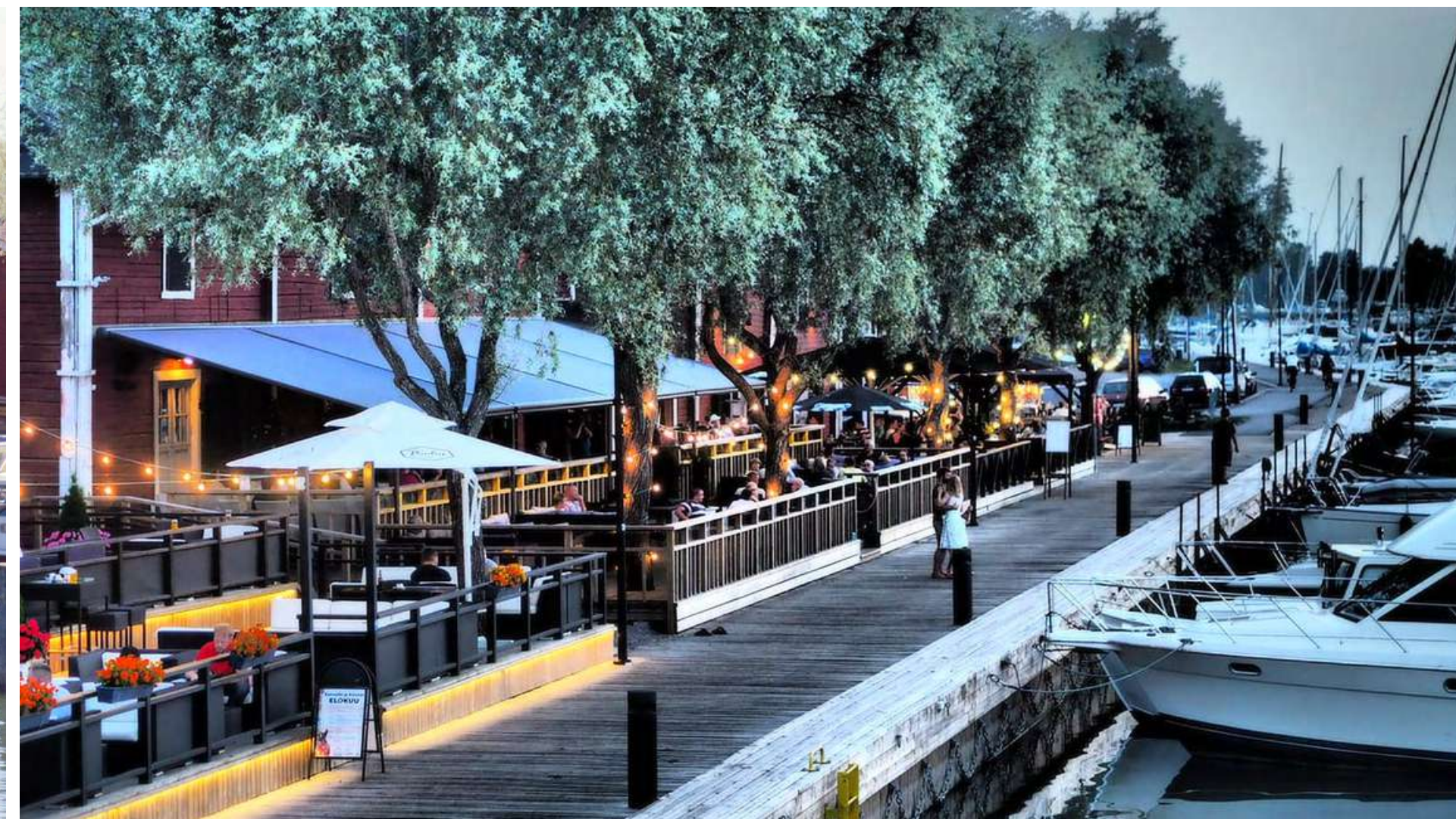

Ennen ja nyt

Vilppu Aalto, valokuvaaja 1983
Uudenkaupungin museo

Matti Varjus 1989
Uudenkaupungin museo

Visit Uusikaupunki video

Uusikaupunki täytti vuonna 2017 400-vuotta

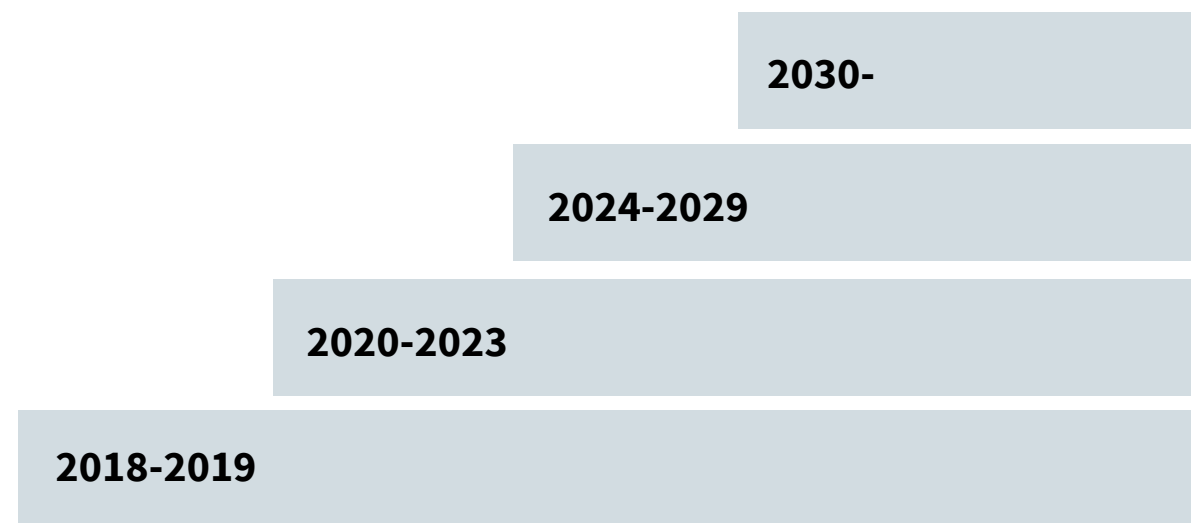
Juhlavuoteen valmistauduttiin mm. aloittamalla kaupunginlahden kunnostus vuonna 2015 ja keskusta-alueen valaistussaneeraus.

Varsinaisesti vuodesta 2018 starttasi 6 vuoden keskustan kehittämisen -projekti.

Pitkän aikavälin

portaittainen kehittäminen

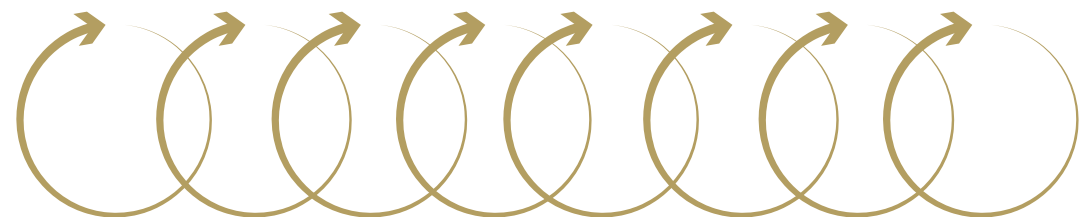
Pysyvät rakenteelliset ratkaisut ja laajat kokonaisuudet

Lyhyen aikavälin

syklittäinen kehittäminen

Kevyemmät ratkaisut, kokeileminen, vuorovaikutus, elävöittäminen

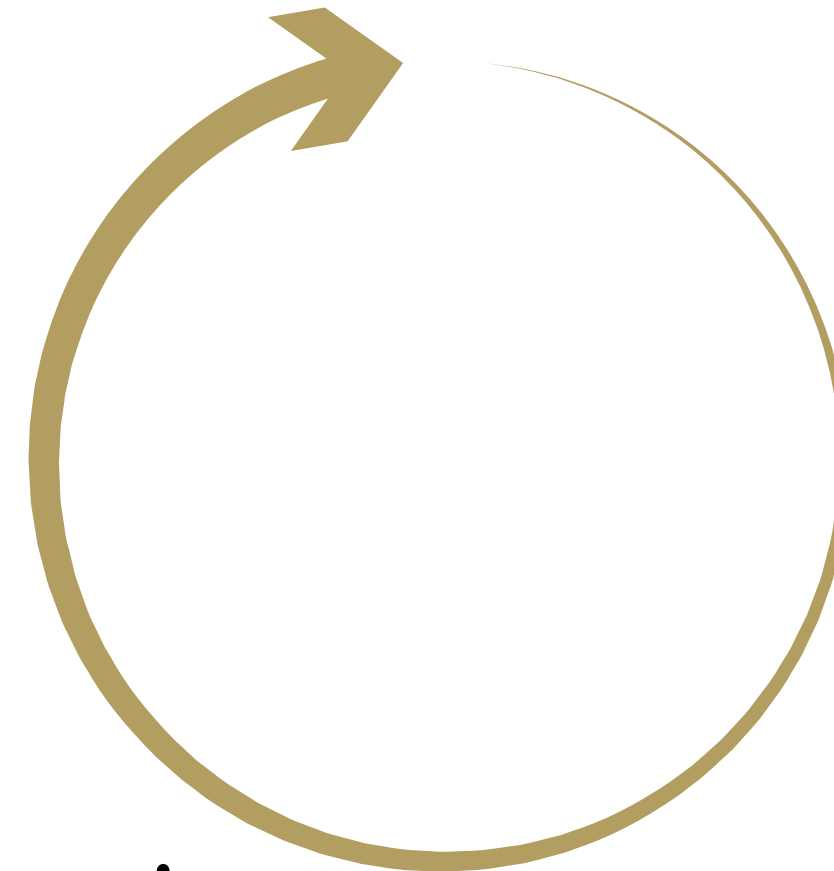
Tavoitteet

Seuranta ja
mittaaminen

Suunnittelu ja
kehittäminen

Tekeminen ja
kokeileminen

Työkalupakki

2018

Apolityö alkaa ja sen ohessa keskustan kehittäminen

Alustavat luonnoskuvat: ensimmäiset kohtaamiset yrittäjien kanssa

Kyselytutkimus

Kaupunginlahden rannan kunnostus: Sillasta Pakkahuoneelle ulottuvan osuuden valmistelut

Demokatu loppukesästä

Uusi kyselytutkimus

Mittauksia ja laskentoja

2019

Alisenkadun suunnittelu tiivistyy - uudet luonnokset

Työpajat yrittäjille ja muille sidosryhmille

Apolityöpajat päättäjille: keskustan kehittäminen yhtenä teemana

Laskelma siitä mitä julkisen tahon panostukset rantaan pvat merkinneet yksityisinä investointeina

Uusikaupunki osallistuu pohjoismaiseen yhteistyöhön place making metodien hyödyntämiseksi kaupunkien kehittämisessä

Mittaukset jatkuvat

2020

1. koronavuosi

Alisenkadun suunnitelmat nähtävillä

Aloite skeittipuistosta saapuu kaupungintalolle

Keskustelutilaisuus kiinteistöjen omistajien kanssa mm. sulanapidosta ja hulevesistä yms.

Varsinais-Suomen parhaat jouluvalot -palkinto

Mittaukset jatkuvat ja otetaan käyttöön myös videoon perustuvaa mittausta

Apoli valmistuu

2021

2. koronavuosi

Skeittipuisto avataan

Alisenkadun kunnostus alkaa ensimmäisen vaiheen osalta

Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Kaupunginlahden uusin osuus valmistuu

Wintterin rakentaminen alkaa

Mittaukset jatkuvat

2022

3. koronavuosi

Ukikytyi kokeilu

Pääsiäisen pop-up kahden vuoden tauon jälkeen

Uki Outlet

Rauhanpuiston suunnittelu alkaa

Alisenkadun kunnostuksen 2. vaihe alkaa

Keskusta-alueen liikenteellinen tarkastelu

Mittaukset jatkuvat

2023

Alisenkadun 2. vaiheen viimeistelyä tehtiin keväällä

Kalarannan dynaamiset istutukset aloitetaan

Vannaksen puisto remontoidaan

Kesäkuussa istutetaan ampelit, ripustetaan viirit ja lisättiin kadun kalusteita

Uki Outlet toista vuotta + 30% kasvu liikevaihdossa

Kesän aikana organisoidaan kaupungin toimesta yhteensä 22 tapahtumaa keskustan alueella

Pop up ensimmäistä kertaa myös syksyllä

Rannan diagonaalivalot

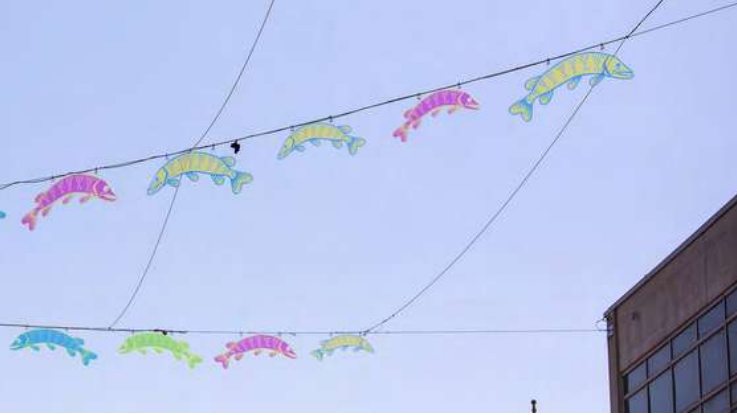

Kytkentöjä rannasta keskustan keskeisiin ostoskortteleihin on tehty mm. panostamalla Rauhanpuiston ja keskustan valaistukseen, erityisesti kausivalaistukseen, tapahtumiin ja Alisenkadun muuntojoustavaan katutilaan.

Alisenkadun **keskeisimmät korttelit** on kunnostettu ilmeeltään empire-kaupungin henkeen avaraksi ja matalaprofiiliseksi myöhäisempiren väripalettia mukailleen. Katutilaan on kuitenkin tuotu myös moderneja oleskelualueita ja Gobo-valaistusta.

Keskustan osa-alueiden **muuntojoustavuutta ja monikäyttöisyyttä** on pyritty lisäämään eri tavoin. Rantabulevardi on samalla ulkoilmamuseo kertoen kaupungin merellisestä historiasta. Keskustan merikortti-korttelit muuntautuvat tarvittaessa tapahtumien ajaksi kävelykaduksi.

Nuorten suosima skeittiparkki sijaitsee keskeisellä paikalla kaupunginlahden pohjukassa ja puistoalueelta löytyy tekemistä koko perheelle.

Valaistuksella ja istutuksilla sekä väliaikaisilla ratkaisuilla kuten viirit ja muut riippuvat elementit on lisätty pehmeyttä katukuvaan.

Istutusten pääpaino on siirtymässä **kohti kestävämpiä**, perennapohjaisia ja pölyttäjäystävällisiä ratkaisuja.

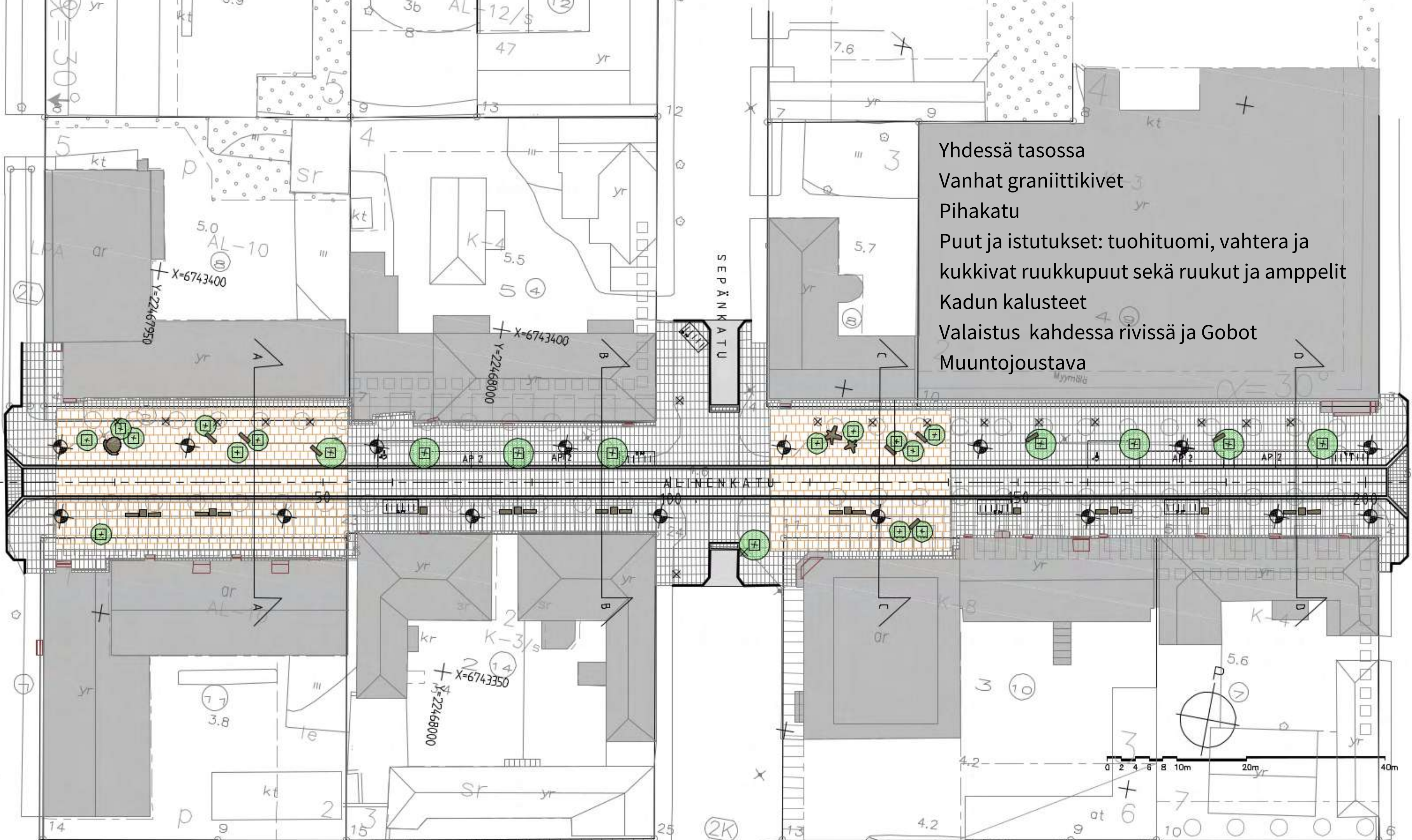
Tietoa on kerätty osallistamalla kuntalaisia ja sidosryhmiä mm. työpajojen, kyselyjen ja taktisen urbanismin keinoin. **Vaikuttavuuden selvittämiseksi, mittaamisen ja seurannan apuna** on käytetty mm. selvityksiä, elinvoimalukua, mobiili- ja videodataa.

Kaupungin keskustan elinvoima on sinnitellyt viime vuosien tuulisista olosuhteista huolimatta kohtuullisella tasolla.

Yhdessä tasossa
Vanhat graniittikivet
Pihakatu
Puut ja istutukset: tuohituomi, vahtera ja
kukkivat ruukkupuut sekä ruukut ja amppelit
Kadun kalusteet
Valaistus kahdessa rivissä ja Gobot
Muuntojoustava

KOULLUKATU

LILJALAKSONKATU

Tunnusluvut: Uudenkaupungin keskusta

Tunnusluvut: Uudenkaupungin keskusta	2019	2020	2021	2022	2023
Kaupat ja Ravintolat -%	39,53	36,61	37,84	36,41	37,43
Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat -%	27,94	26,87	27,14	29,85	31,34
Tyhjät -%	8,14	11,48	8,65	7,07	6,70
Elinvoimaluku	3,509	2,989	3,509	3,509	3,574
Kaupallinen tiiviys	2,05	2,02	2,11	2,02	2,02

Tunnuslukujen kehitys viimeisen kolmen vuoden jaksolla (2020–2023):

- Lauantaisin palvelevien kauppojen ja ravintoloiden osuus on laskenut - vaikka niiden kappalemäärä on pysynyt samana - johtuen *arkipäivä*-luokan kasvusta.
- Ravintoloiden osuus lauantaisin palvelevista liikkeistä on kasvanut.
- Tyhjien liikeilojen osuus on laskenut selkeästi.

Kauppojen ja ravintoloiden osuus =
Kaupat ja Ravintolat / kaikki liikeilat

Ravintoloiden osuus =
Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat

Tyhjiin osuus =
Tyhjät / kaikki liikeilat

Elinvoimaluku =
$$\frac{\text{Kaupat} + \text{Ravintolat} - \text{Tyhjät}}{\text{asukasluku}} \quad (\times 1\,000)$$

Kaupallinen tiiviys -luku =
Kaupat ja Ravintolat / keskustan pinta-ala (ha)

Erityisvalaistuskohteet

Myllymäki

Museo

Tori

Merikortti

Ostoskorttelit

Rauhanpuisto

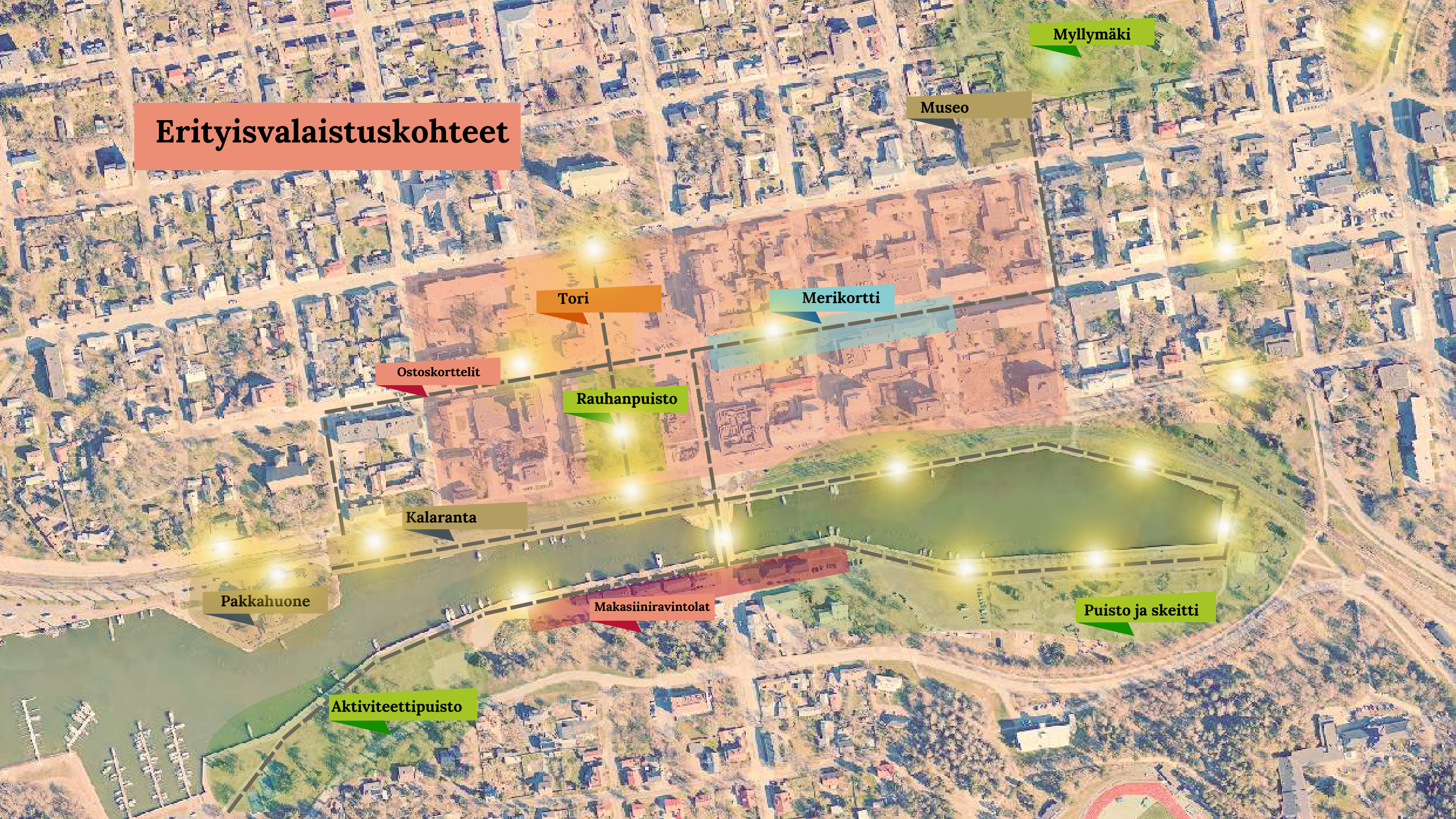
Kalaranta

Pakkahuone

Makasiiniravintolat

Puisto ja skeitti

Aktiviteetti puisto

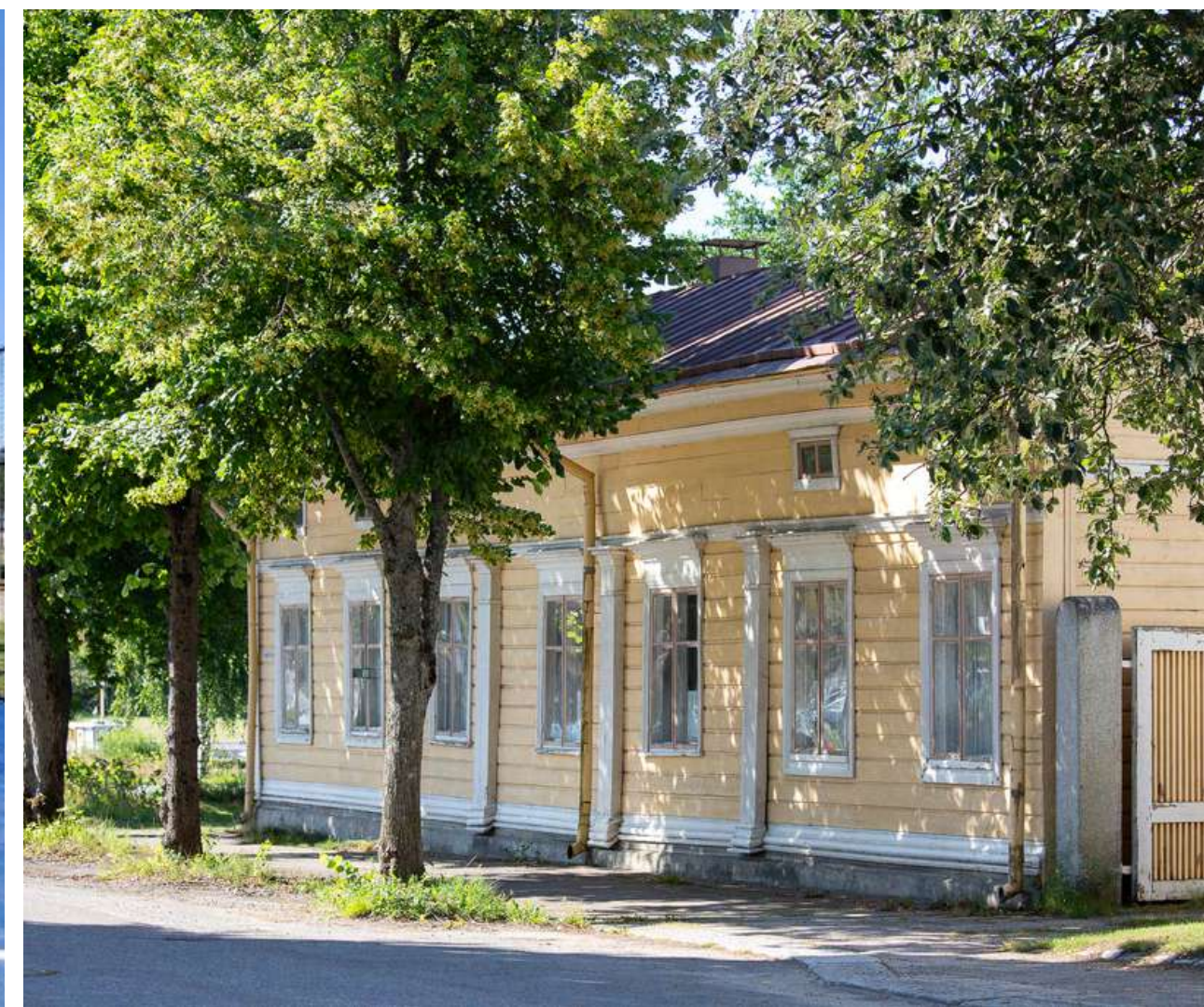

Demokatu 2018

**Muuta keskustan
alueelta**

Saavutettavuus

Uusin
VUKI

Ma 30.10.
alkaen

**Kutsuvuorot arkisin
ma-pe klo 8.15-14
keskustan alueella**

Vanhat talot

Tapahtumia

Yhdistykset, yritykset, yhteisöt ja kaupunki - yhdessä ja erikseen järjestävät keskustan alueella vuosittain merkittävän määrän omanlaisiaan tapahtumia.

Ohessa muutama poiminta:

Tul tori

**Puupaatei ja
Möljä -miitti**

Hehku

Venetsialaiset

Crusell-viikko

Tapahtumia

Yhdistykset, yritykset, yhteisöt ja kaupunki - yhdessä ja erikseen järjestävät keskustan alueella vuosittain merkittävän määrän omanlaisiaan tapahtumia.

Ohessa muutama poiminta:

Rauhan symposium

Pop up

**Pakkahuoneen
iltatorit**

Vanhanajan markkinat

LAINO PELGAMÄN TIEDEKUNNAN KOKO PISTÄ

APTEEKKI

1779
VANHA APTEEKKI

TEEMATORIT & TOIMINTATORSTAIT

Tul toril

UUSIKAUPUNKI

